

Ravatalozó rekonstrukció

Az Új Magyarország Vidékfejlesztési Program (ÚMVP) III. és IV. Intézkedéscsoportja szolgálja – szűkebb értelemben – a vidéki térségek fejlesztését. Az összes közpénzből történő hozzájárulást tekintve a III. és IV. Intézkedéscsoport céljainak megvalósulásához a 2007-2013 időszakban az ÚMVP mintegy 262 milliárd forinttal járul hozzá.

A IV. tengely Leader pályázatán nyert az egyházközség 2,5 millió forintos forrást a második világháborús katonasírok helyreállítására, rendbetételére. A 26 sír környezete Mindenszentekre megújult.

A temetőben jelenleg is zajlanak a munkák, a ravatalozó teljes rekonstrukciója, amire az ÚMVP III. tengelyének pályázatán nyert 16 millió, 100 %-os támogatottságú összeget a gesztesi egyházközség. A beruházás keretében kívül-belül felújítják az épületet, a belső közműveket, parkosítják ravatalozó környékét – tájékoztatott Menoni Gabriella polgármester. A két beruházás ünnepélyes felavatására várhatóan tavasszal kerül sor.

Frohe Weihnachten und ein gesundes Neues Jahr
Wünscht Euch
die
Deutsche Nationalitäten Selbstverwaltung Gestitz

Ein frohes
Weihnachtsfest
und alles
Gute im
Neuen Jahr

HIRDETÉS

2013. december 15-én vasárnap, a mise után Molnár János emléktábla koszorúzása.

Délután 3 órakor Győriné Talabér Angelika és ifjú társainak Adventi Áhítat koncertje a templomban.

Értesítés

A Német Nemzetiségi Önkormányzat Várgesztes értesíti a falu lakosságát, hogy 2014. január 05-én, vasárnap a szentmisét követően kerül sor a Hősi Emlékműnél az elhurcoltakért való hagyományos megemlékezésre.

GESZTESI KRÓNIKA • Közéleti és információs havilap • Lapalapító és kiadó: Várgesztes Község Önkormányzata, 2824 Várgesztes, Arany J. u 47. • Felelős kiadó: Menoni Gabriella polgármester • Főszerkesztő: Salamon Gyöngyi, e-mail: salamony@t-email.hu • 20/9611-833 • Hirdetésfelvétel: 20/9611-833 • Lapzártá: minden hónap 8. napja. Megjelenik havonta 230 példányban. • Készül: Sollers nyomda - Tata, felelős vezető Belec Zsolt - 12/124/2011. A szerkesztőség fenntartja magának a jogot, hogy az olvasói leveleket, reflexiókat rövidített formában, szerkesztve közölje. Ezek az írások nem minden esetben tükrözik a szerkesztőség véleményét. A meg nem rendelt anyagok és hirdetések tartalmáért a szerkesztőség felelősséget nem vállal. Anyagokat nem őrzünk meg és nem küldünk vissza. ISSN: 2062-5472

2013. DECEMBER

VÁRGESZTES KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATÁNAK KÖZÉLETI ÉS INFORMÁCIÓS HAVILAPJA

Szépkorúak köszöntése

Azért tartom fontosnak az idősök megbecsülését és megünneplését, hogy tudatosítsuk bennük és magunkban: vannak értékek, az úgynevezett élettapasztalatok, vagy más néven a bölcsességek, amelyeket nem lehet a könyvekből elsajátítani a gimnáziumban, vagy az egyetemen. Ezeket mindennapjaink megélése közben lessük el azoktól, akik az élet iskolájában jóval előtünk járnak - ezekkel a gondolatokkal kezdte köszöntőjét Menoni Gabriella polgármester a település idősök napi rendezvényén, aminek keretében a falu 60 év feletti lakói előtt tisztelegtek. Ezt követően a nemzetiségi önkormányzat elnöke, Pillmann József néme-

tül üdvözölte a megjelenteket.

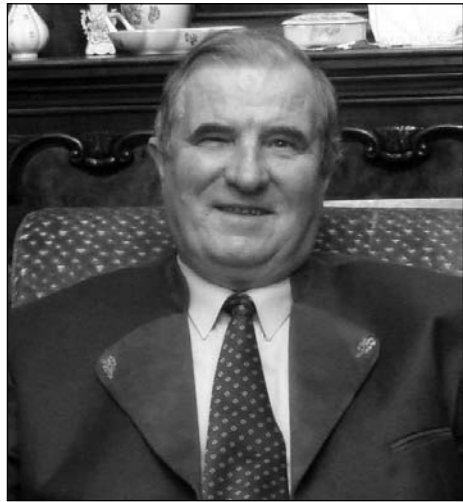
A Faluházban közel százan foglaltak helyet, hogy megtekintsék a kulturális csoportok produkcióit, melyek sorát - hagyományosan - az óvodások és iskolások nyitották, majd a kultúregyesület dalköre, a felnőtt táncscsoport, s musical produkciók követték egymást.

Az év egyik legjelentősebb önkormányzati közösségi rendezvénye, a szépkorúak köszöntése fehér asztal melletti vacsorával zárult, aminek jó hangulatához a Várgesztesi Vagányok zenekar is hozzájárult muzsikájával.

Aki nagyon sok fát ültetett...

Az erdő sokkal többet jelent, mint a fák sokaságát. Földünk szárazföldjeinek közel egyharmadát borító erdők a szárazföldi élővilág több mint négyötödének és 300 millió embernek biztosítanak élőhelyet. Az erdők védik a termékeny talajréteget az eróziótól, egy idősebb fa több oxigént bocsát ki, mint amit egy ember elfogyasztani képes. A fa mindennapi életünk nélkülözhetetlen kelléke, de csak addig lehet az, amíg minden kívárgott fa helyére újat ültetünk. Az esztelen erdőirtás következtében napjainkban már 35 óránként Budapest kiterjedésű erdő tűnik el a Föld felszínéről.

Az önkényes erdőirtást már 1750-től tiltották az Esterházy uradalom gazdái a Vértesben, a legelő háziállatoktól pedig hat láb széles és négy láb mély árkokkal óvták az erdőt, megalapozva ezzel a napjainkban is érvényes felelős erdőgazdálkodást. Így aztán nyílt kapukat döntöttek a Vértes Erdő Zrt- nél a Felelős Erdőgazdálkodás Tanácsának aktivistái, akik a világon mindenütt a felelős erdőgazdálkodást szorgalmazzák – emlékezett vissza az eseményre Hartdében Mátyás erdőmérnök. A Mátyás nevű édesapja az erdők szerelmese volt és mindkét fiát erdésznek nevelte.

Az 1923-as születésű Hartdében Mátyás az általános iskola befejezése után Esztergomban és Sárospatakon tanult tovább. Kezdetben erdőőrként, majd iroda-erdészként alkalmazta Esterházy Móric. Kerületvezető erdészként tevékenykedett egészen 1983-ig, nyugdíjba vonulásáig. Ez a munka nagy felelősséggel és sok fáradtsággal járt. Az üzemszerű gazdálkodáshoz az erdőtervezők 10 évre szóló feladatterve volt a zsinórmérték. Felmérték a faállomány összetételét, mennyiségét. A megbecsült fanövedék figyelembevételével készült el az évekre lebontott vágási és erdőfelújítási terv. A téli favágáshoz az erdész jelölte ki a fákat, szer-

vezte a férfi munkaerőt, biztosította részükre a szükséges eszközöket, bevételezte a kitermelt fát és gondoskodott az elszállításról. Pontos nyilvántartásokat kellett vezetni és kiállítani a munkalapokat, amire aztán a dolgozók megkapták a fizetésüket. Az erdőfelújításban a fiatalok és az asszonyok jeleskedtek. Hartdében Mátyás két fia, Mátyás és Tibor is keményen dolgozott, de se a csaláncsípések, se a vérszomjas szűnyogok, se a tikkasztó meleg nem tudta eltántorítani őket az erdőtől. Az erdésznek védeni kellett az erdőt a fatolvajoktól és a százával legelésző szarvasmarháktól. Az erdésznek rendszeresen be kellett járnia a rá bízott területet, hogy mindenről naprakészen tájékozódjon. Figyelnie kellett a vadak mozgását és jelenteni a Grófnak, hogy a nagy vadászatok sikeresek legyenek. A Grófnak sok vendége volt, még Horthy Miklósnak is rendezett nagy vaddisznóhajtásokat. Az erdészek nem vadászhattak, legfeljebb szalonkára, de azt is le kellett adni konyhán. Hartdében Mátyás nagyon szerette az erdőt, hivatásának érezte, amit csinált, és ezt hagyta örökségül fiainak.

Az ifjú Hartdében Mátyás számára tehát föl sem merülhetett más foglalkozás, mint amit édesapja művelt. Az Erdészeti Technikum elvégzése után 1969-től a Soproni Egyetemen tanult és 1974-ben erdőmérnöki diplomát szerzett. Tatabányán a Vértes Erdő- és Felfeldolgozó Gazdaság központjában helyezkedett el, ahonnan rövidesen kinevezték a hajdani Tatai Erdészethez felfelhasználási műszaki vezető munkakörbe. Ez aztán igazi mélyvíznek bizonyult, ahol nagyon kellett tempózni, nehogy megfulladjon a pályakezdő erdőmérnök. Őt éven keresztül, egészen az erdészlet megszűnéséig fakitermelés és szállítás volt a feladata. Gondot jelentett az erdészlet gyenge technikai felszereltsége, de ennél sokkal nagyobb probléma volt az itt tapasztalt munkamorál. Várgesztesen mindig azt látta, hogy a férfiak, asszonyok, fiatalok a munkaidő kezdetétől annak végéig keményen dolgoztak. Az itteniek felét se teljesítették annak, amit a Gesztesi brigádok. Kilenc óráig elszalonnáztak, aztán dolgoztak, ahogy a kedvükből futotta. Rendet kellett csinálni, ami bizony nem könnyen ment. A jobb teljesítmény érdekében Várgesztesről is hozott munkabrigádokat, akik egy hónap alatt brigádonként akár 800 köbmétert is kitermeltek. A háborzongató időkre úgy emlékszik vissza, hogy öt évet elvettek az életéből. Akár jutalomnak is tekinthetők a küz-

delmes évek után azok az évtizedek, amiket 1980-tól csemetetermelési előadóként, majd 1985-től erdőművelési osztályvezetőként, végül 2001-től a 2010-es nyugdíjazásáig, mint vezérigazgató helyettes örömteli munkával töltött el a jelenlegi Vértes Erdő Zrt- nél.

A csemetetermelés és erdőfelújítás égetően fontossá vált a 80-as évekre, ugyanis a háború után az erdészlet gyors fejlődésnek indult. A bányáipar fellendülése, a hatalmas beruházások egyre több fát igényeltek, még a madarak is azt csicseregtek, hogy „termelj az országnak!” A nagyteljesítményű láncfűrészekkel olyan mennyiségű fát tudtak kivágni évente, amiről Esterházyék idejében még álmodni sem mertek. Fogytak is az öreg erdők, soha nem látott ütemben. A természetes erdőfelújítást, ami szinte ingyen volna, meghiúsította a vadállomány túlszaporodása. A csemeték nevelése és ültetése, gondozása nagy ráfordítást igényel, ráadásul drága kerítéssel is óvni kell az ültetvényeket a vadaktól. További nagy gazdasági hátrányt jelentett, hogy a mésztalaj miatt a Vértesben az igazán értékes ipari minőségű fa nem terem meg. Nagy kihívás volt ez a még mindig fiatal, de nagyon lelkes erdőmérnöknek. További szép feladatot jelentett a természetes növénytakaró bányák felszíni műveléssel ejtett sebeinek begyógyítása, a rektiváció. Nagyegyházán akkora munkagödörök tátongtak, hogy beleszédült az ember, ha lenézett. A nagy szakértelmet igénylő helyreállítási folyamat tervezését és kivitelezését bízták rá, beleértve a terület bekerítését, bepásztázását, az eltávolított termőtalaj visszahordását, a beültetést és végül az elszámolást a hatóságokkal. Hasonló munkákra került sor Tatabánya, Oroszlány és Pusztavám térségében, összesen több száz hektár területen. Azóta már szép új erdőket lenget a szél és „dagad a lelkem az eredmény láttán!” Aki sok fát ültetett... megkapta a Kiváló Fásítási Emlékérmét. „Elégedett vagyok az erdész életemmel!”

Hartdében Mátyás elégedett a magánéletével is. Felesége Beck Mária. A hajdani Erdő Gondnokság helyén gyönyörű házat épített, tágas kertjébe mutatós növényeket telepített és még az otthona környezetében is szorgalmasan neveli még ma is a csemetéket. Nagy vágya is teljesült: Helén leánya és Nyeste Zsolt házasságából három unokája született: Patrik, Martin és Richárd. Lehet-e nagyobb öröm, mint ezeket a csemetéket is nevelni?!

-TJ-

Jubileumi táncgála

Immár ötödik alkalommal várták családtagsaikat, barátait és Várgesztes lakóit a Német Nemzetiségi Felnőtt Táncsoport tagjai, akik nevében Pillmann Andrea, a közösség vezetője üdvözölte a megjelenteket a faluházban.

Mint elmondta, hosszú út vezetett a 2007-es karácsonyi bemutatkozás óta odáig, hogy mára nemcsak hazánkban, de külföldön is kezdik megismerni és elismerni hagyományörző tevékenységüket, hiszen elsődleges céljuk a sváb tánc hagyomány megőrzése, megismertetése és továbbadása.

Az idei évben két táncosuktól kellett búcsút venniük, de a csapatnak biztos utánpótlást jelent az ifjúsági és gyermek táncsoport, a két új fiatal pedig jól beilleszkedett a „nagyok” közé.

Pillmann Andrea nagy szeretettel és hálával szólt az együttes koreográfusáról, Langner Kornéliáról, aki a kezdetektől egyengeti útjukat, s természetesen idén sem maradt el a hatalmas virágcsokor és a sok puszi, ami minden alkalommal kijár a művészeti vezetőnek.

Mint ahogy nem maradhatott el az a díszes torta sem, amivel Menoni Gab-

riella polgármester és Szolga Róbert képviselő kedveskedett a csapatnak.

A protokolláris eseményeket követően aztán a tánc vette át a főszerepet. Bő két órán keresztül egymást követte – többek között – a borkóstolás, harmonikás, üveges, kanászos koreográfia, majd következett a híres sörtánc, sőt, még egy fergeteges kán-kán-ra is futotta a fellépők energiájából.

A tizenkét produkciót követően pedig a Várgesztesi Vagányok vették át a gála irányítását, akik hajnalig biztosították a talpalávalót a táncosok és vendégeik szórakozásához.

Megosztom, amim van: Szent Mártonra emlékeztek

Márton napi ünnepségére.

Mint ismert, Szent Márton félbevágta köpenyét, s egyik darabját egy koldusnak adta. Ezt követően jelent meg előtte Jézus, aki azt mondta: ahányszor segít egy szegénynek, annyiszor segít neki.

Az elhangzott versekben, dalokban ezúttal is a Szenthez kapcsolódó cselekedetek elevenedtek meg, azaz, amim van, megosztom rajta. És a műsor végén a gyerekek is bizonyították önzetlenségüket: valamennyien megfelezték szüleikkel, nagyszüleikkel, testvéreikkel az erre az alkalomra készített finom mézes puszedlit.

A program a Várgesztesi Német Nemzetiségi Önkormányzat támogatásával vendéglátással zárult, a kínálatban a felnőtteknek forralt borral, a kicsiknek ízletes gyümölcssteával és egy szülői felajánlásnak köszönhetően igazi házi libazsíros kenyérral.

A Márton nap a 40 napos adventi böjtöt megelőző utolsó nap, amikor a jóízű és gazdag falatozás, vigaság megengedett. Ezen a napon rendszeresek voltak a lakomák, bálók, vásárok. Ma is sok helyen táncos mulatságot csapnak, ahol az asztalról nem hiányozhat egy libafogás és az újbór – idézte fel a 16 várgesztesi iskolás és 18 óvodás a Márton napjához kapcsolódó szokásokat, mondásokat, s természetesen a Szent legendáját is a Faluházban.

A legkisebbek hagyományosan már jó ideje készültek az ünnepre: a mögöttük álló egy hét alatt német és magyar nyelven ismerkedtek Szent Márton történetével, tetteivel, amelyekből még az előttük álló napokra is jut bőséggel. A szülők is szorgoskodtak, ők üvegekből varázsoltak színes lámpásokat az óvoda és iskola 12.